

Marianne Laxén

Ljusare tider?

Riksdagsvalet är förbi och resultatet är en besvikelse för många socialdemokrater, trots sex nya mandat. Centerns brakförlust förklaras väl närmast genom att Sipiläregeringens högerpolitik inte uppskattats av traditionella centersympatisörer, de lät bli att rösta eller valde något annat parti.

Valresultatet gav alltså underkänt betyg till den sittande regeringen (expeditionsministären), men majoritet för ett klart alternativ gav valresultatet tyvärr inte. Socialdemokraterna, vänsterpartiet och de gröna ökade med 15 mandat, men det ger endast 76 mandat inalles.

I skrivande stund har inte regeringsförhandlingarna ännu börjat, men brist på spekulationer är det inte. Antti Rinnes sits är inte avundsvärd. Att få ihop ett regeringsprogram med en sådan riksdagssammansättning är inte det lättaste, speciellt när socialdemokraterna väntade sig en större valframgång.

För PCF:s svenska distrikts del är det viktigt att vi följer noga med hur regeringsprogrammet utformas och utgångspunkterna för oss är det vi kom fram till på höstmötet:

”En omedelbar höjning av garantipensionen är en väg ut för de minst bemedlade pensionärerna. Höjningen bör äga rum i euro och inte procent. I regeringsförhandlingarna bör socialdemokraterna framföra kravet på att en äldreombudsman tillsätts med tillräckliga fullmakter att ingripa. Den otillräckliga och orimliga bemanningen i äldrevården måste korrigeras.

En rättvis beskattning förutsätter att skatt utfaller lika för löneinkomster och pensionsintäkter och att beskattningen av kapitalinkomster anpassas till denna allmänna norm. Skatteflykt måste beivras med internationellt samarbete.

Det offentliga borde med bidrag och ökad rådgivning stimulera ombyggnaden av gamla lägenheter och egna hem till handikappvänliga utrymmen. Genom detta möjliggörs att en äldre generation tryggt kan bo hemma en längre tid än nu.”

En enkel förhoppning i dessa tider är att den kommande regeringen gör sitt bästa för att minska på de orättvisor den föregående regeringen åstadkommit och att politiken utformas så att de svagaste i vårt samhälle känner att vi bryr oss.

PCF SVENSKA DISTRIKT

Ordförande Marianne Laxén,
mannelx@hotmail.com
Viceordförande Brita Helsing, 0400 421 140,
brita.helsing@anvianet.fi
Sekreterare Stig Kumlin, 0400 500 584,
stig.kumlin@pp.inet.fi
Informatör Henrik Helenius,
helenius.henrik@gmail.com

PCF'S STYRELSE Rauno Kousa, ersättare Stig Kumlin

PCF'S FULLMÄKTIGE Marianne Laxén, Torsten Spring och
Ritva Granholm ersättare

Ansvarig för hemsidan Erik Ekman
http://svenskadistriktet.elakkeensajat.fi

Arbetande pensionär: LARS BJÖRKLUND

Varför ska vi småföretagare bestraffas med så höga skatter? Som det inte skulle räcka till med alla andra utgifter från försäkringar till egna verktyg. Det anser Lars Björklund i Karis i en hälsning till alla politiker och de riksdagsmän som nu inleder sitt parlamentariska arbete. Och han om någon borde veta vad han talar om.

Han har jobbat i skogsarbete, som industriarbetare och dessutom varit både fackligt och politiskt aktiv socialdemokrat. Idag är han bosatt i Bäljars i Karis och pensionerad men har ett eget företag som heter Lassés VVS-Service.

Björklund är född i Ingå 1948 men uppvuxen i Bollsta i Pojo. – Vi var sammanlagt sex syskon och min mor var de ja i Boställe gårds ladugård där hon mjölkade alla kor för hand, minns Björklund.

Björklunds far skötte jordbruket på gården med allt var det innebar av att plöja och harva för hand. På den tiden var Bollsta en mycket politisk miljö.

– Där fanns nästan bara folkdemokrater. När Boställe gårds gamla farmor ville bekosta min yrkesskolgång sade min far som var folkdemokrat nej därför att han inte kunde godkänna att en borgare skulle betala min skola, berättar Björklund.

Till Lars Björklund barndomsminnen hör medlemskapet i folkdemokraternas barnorganisation Pionjärerna.

– Alla mina syskon var pionjärer och på förstamaj var vi med om att tåga från Fiskars torg till Baklura danslave.

Den politiska bakgrunden bar han med sig ännu i vuxen ålder.

– När jag jobbade på textilfabriken Toli i Karis och blev fackligt aktiv ringde Textil- och beklädnadsarbetarförbundets dåvarande ombudsman Mirja Holmberg som frågade om jag hade medlemsbok i kommunistpartiet därför att jag hört till pionjärerna i min barndom. Då kunde jag tryggt svara att jag är medlem av Karis svenska arbetarförening. Den partiavdelning som idag heter Karis svenska socialdemokrater.

Lars Björklund har jobbat på många arbetsplatser. – Mitt första jobb var i Lönnqvists skog där jag högg ved. Då lärde jag mig hur man ska laga en motti som en är en meter klabbved i rader i skogen. Där får veden torka innan man kör hem den.

Björklunds sista arbetsplats blev textilföretaget Finnpile i Gebbelby.

– Torvald Lillja som ägde företaget var en verkligt fin arbetsgivare som gick runt och frågade arbetstagarna hur de mådde. Men Finnpile gjorde tyvärr konkurs.

– Då var jag huvudförtroendemans så jag blev den sista som gick ut genom fabriksportarna, konstaterar Björklund.

Hans socialdemokratiska engagemang gav också en del viktiga förtroendeuppdrag.

– Mitt första uppdrag var medlemskapet i Karis skollänmd. På nittio-talet blev jag invald i Karis stadsfullmäktige och sedan i stadsstyrelsen. Bland de socialdemokratiska veteranerna minns jag speciellt Valdemar Heinström som var en duktig person.

När Karis, Pojo och Ekenäs år 2009 gick samman och blev Raseborgs stad var Björklund en av motståndarna.

– Jag ansåg att en samgång enbart mellan Karis och Pojo hade varit naturligare. Det hade dessutom varit bra för socialdemokraterna.

I Karis Svenska Pensionstägaremed 77 medlemmar är Björklund kassör sedan många år.

– Det är en aktiv förening med regelbundna möten varannan vecka. Drygt fyrtio personer brukar möta upp.

Lars Björklund har tre fritidsintressen.

– Det är en båt som jag har i Pojoviken. Och de två andra är pilkisket i Degersjön i Pojo, samt skogsvandringar.

Henrik Helenius

NYTT från Norden

Välfärdsteknologi för äldre

Välfärdsteknologi har varit en fråga som NSK även tidigare har engagerat sig i. Den har nu fått förnyad aktualitet genom att styrelsen har beslutat om att i en skrivelse till Ministerrådet och en uppvaktning uppmärksamma behovet av nordiskt samarbete inom välfärdsteknikens område.

Norden ligger fortfarande väl framme vad gäller satsningar inom välfärdsteknik. En orsak till detta är bland annat att samhället har stått för en stor del av finansieringen. Det har därmed funnits goda resurser i de nordiska länderna för upphandling och utveckling av denna teknik.

Den nordiska marknaden är dock splittrad, vilket lett till att andra länder börjar komma ifatt. Norden har 27 miljoner invånare och en relativt stor efterfrågan på välfärdsteknik som drivs av den offentliga finansieringen. Det finns dock ingen gemensam nordisk marknad och som enskilda länder är vi små.

Allt eftersom välfärdstekniken utvecklats och produkterna blir billigare, blir vi utkonkurrerade av större länder. För företagen blir det intressantare att utveckla tekniken utifrån den efterfrågan som finns i dessa länder, som ofta kan skilja sig från den som gäller i Norden med vår offentliga finansiering. När efterfrågan blir tillräckligt stor blir det lättare att intressera leverantörerna. Ett exempel på detta har varit utvecklingen av trygghetslarm i Sverige där gemensamma standarder kunna utvecklats.

Det finns också andra exempel på nationella satsningar som gett goda resultat. Regeringen i Danmark har tillsammans med Kommunernas Landsförening och danska regionerna har formulerat en strategi för digital välfärd 2013–2020. Genom denna har välfärdstekniska produkter och tjänster kunna utvecklas.

Norge genomför också ett nationellt program för välfärdsteknik, som gäller fram till 2020 med satsningar på innovationer och utprovningar av nya tekniska lösningar. Behovet av nordisk samverkan har lyfts

fram vid olika tillfällen. Vad som då särskilt har framhållits är att det funnits en svag gemensam marknad, vilket skapar hinder för utvecklingen.

Många välfärdstekniska lösningar är gemensamma för kommunerna i Norden och i stället för att var och en söker egna lösningar, bör de på ett bra sätt än idag utnyttja varandras kunskaper och erfarenheter. Genom att till exempel utveckla gemensamma standardkrav går det att spara pengar och utveckla produkter och tjänster som är väl anpassade till de förhållanden som gäller i de nordiska länderna.

Ett nordiskt samarbetsorgan för välfärdsteknik kan naturligtvis inte utfärda några bindande regler men däremot ge goda exempel och goda råd till kommunerna, som underlättar vid upphandlingen av produkter och tjänster.

År 2019 ska Ministerrådet få en skrivelse med begäran om en utredning i dessa frågor. För att ytterligare understryka betydelsen av denna begär NSK också att få träffa berörda representanter för Ministerrådet. NSK

Väl mottagen i Ekenäs

Väl mottagen tror jag alla nya medlemmar av Ekenäs Pensionstagare känner sig. Åtminstone upplevde jag det så.

Som gammal organisationsmänniska inom den finlandssvenska arbetarrörelsen – jag jobbade trettio år vid Metallarbetarförbundet – var det självklart att efter pensioneringen 2010 genast gå med i svenskspråkiga Helsingfors Pensionstagare. En liten men fast sammansvetsad grupp, som regelbundet samlas i Kinaborg vid Tavastvägen i Helsingfors.

När jag april 2018 flyttade från Helsingfors till Ekenäs

Vid Ekenäs Pensionstagares medlemmöte i början av april berättade Henrik Helenius om sina färskaste intryck från en resa till Bhutan. Han föreläste och visade bilder. Bland annat denna där han med buddhistmunken Jigme Thinley sitter på trappan till det buddhistiska klostret Gangtey Goenpa i det inre av Bhutan.

bytte jag till Ekenäs Pensionsstagare. På en liten ort som Ekenäs är det lättare att få upp folk än i huvudstadsregionen där utbudet som konkurrerar om fritiden är så oändligt mycket större.

Till min stora glädje har jag noterat att vi brukar vara ett trettiotal deltagare i de möten som hålls i 'Uncan' i Ekenäs, bara ett stenkast från min bostad i Gamla Telehuset.

Resor, boccia och bowling och en hel del annat finns på repertoaren. Samt den årliga Hemliga resan där redan namnet i sig låter lockande.

Henrik Helenius

Liten men naggande god

Närpesnejdens Pensionstagare började sin verksamhet 1991. Första ordförande var **Astrid Granström**. Vi har möten en gång i månaden.

Vi följer noga med vad som händer i Närpes för de äldre. Vi uppmärksammade att taxiresorna skall ordnas för de äldre från periferin till sjukhus och för service som inte finns i hembyn.

Den senaste diskussionen var om höghus som det bor många äldre i. De har svårt att komma ut. Vi föreslog att staden bör installera hissar i de husen.

Vi är en liten grupp 15 personer och vi träffas en gång i månaden. Vi far på teater och utflykter samt avslutar året med en jullunch.

Ritva Granholm

Medelpensionen 1680 euro i månaden

I fjol var den genomsnittliga totalpensionen 1 680 euro i månaden, ca 20 euro mer än år 2017. Nästan 40 procent av pensionstagarna fick mindre än 1 250 euro i månaden i pension. Bland dem är två tredjedelar kvinnor.

Stora pensioner på mer än 3 000 euro fick sju procent av pensionstagarna. En klar majoritet av dem är män. Männs medelpension var 1 898 euro i månaden och kvinnornas 1 499 euro i månaden, dvs. en dryg femtedel mindre.

Uppgifterna beskriver situationen i slutet av år 2018 och grundar sig på Pensionskyddscentralens och Folkpensionsanstaltens gemensamma statistik.

Grankulla, Esbo och Helsingfors i topp bland kommunerna

Landets största pensioner betalades i Nyland, där pensions-

tagarna i genomsnitt fick en pension på 1 994 euro i månaden. Också på Åland var pensionerna högre än genomsnittet i landet (1 808 €).

Alla andra landskap stannar under landets genomsnitt. De i genomsnitt minsta pensionerna betalades i Södra Österbotten, som är ett lantbruksdominerat landskap.

På kommunnivå höjer sig Grankulla klart över landet i övrigt med en medelpension på 3 059 euro. Esbo (2 274 €) och Helsingfors (2 090 €) kommer på andra och tredje plats. Landets lägsta medelpension påträffas i Södra Österbotten i Storå (1 215 €).

I varannan kommun är mer än 40 % pensionstagare

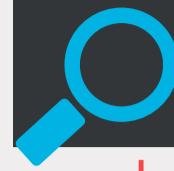
I Finland finns redan nästan 1,5 miljoner personer som får egen pension. Av alla som fyllt 16 år i Finland är redan nästan en tredjedel pensionstagare (33 %). I varannan kommun utgör

pensionstagarna redan över 40 procent av befolkningen, i 50 kommuner mer än hälften av befolkningen över 16 års ålder.

År 2008 fanns det bara två kommuner där pensionärernas andel av befolkningen över 16 år var mer än hälften. Nu finns det redan 50 sådana kommuner. Förändringen har varit snabb och återspeglar förändringen av åldersstrukturen i hela Finland.

Ca 200 000 personer, dvs. ca sex procent av befolkningen i arbetsför ålder, är sjukpensionerade. Sjukpensionärernas antal minskade litet från år 2017. Störst är deras andel i Kajanaland (9,1 %) och minst på Åland (3,6 %).

Totalpensionsutgiften år 2018 var 31 miljarder euro, varav arbetspensionerna utgjorde 28 miljarder och FPA-pensionerna 2,4 miljarder. Pensionsbeloppen i meddelandet avser pension före skatt.

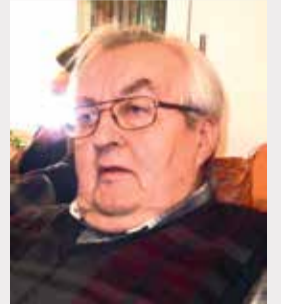

ÄLDRE RÅDS-

verksamhet i våra kommuner

Vasa, äldrevänlig stad

– Efter 49 år med olika kommunala förtroendeuppdrag hade jag tänkt sluta, säger **Christer Westerback**. Men då vår ordförande **Brita Helsing** bad mig ställa upp som föreningens representant i stadens äldreråd var jag inte nödbedd. Jag tänkte att det kanske är intressant och det har det visat sig vara.

"Vi har gått in för att Vasa ska bli en äldrevänlig stad", säger Christer Westerback.

Staden Christer talar om heter Vasa och föreningen han avser är den svenska pensionstagarföreningen i staden. Det var för drygt två år sedan han blev invald i stadens äldreråd, där ett tiotal pensionärsföreningar är representerade. Samstämmigheten i rådet har varit stor trots att snart sagt hela det politiska spektret är representerat.

Det Christer finner mest intressant är aktiviteten för att göra Vasa till en äldrevänlig stad.

– Äldrerådet har ju ingen beslutanderätt, påpekar han. Och vi har inga pengar att röra oss med. Vi kan bara göra förslag. Men stadens ledning, d.v.s. stadsstyrelsen och stadsdirektör Tomas Häyry, är positivt inställda till förslaget. Lika positiv har responsen inte varit från alla nämnder, men jag tror nog det ska ordna sig.

– Jag ser kanske lite frågande ut, och det får honom att förklara.

– Det här med äldrevänliga städer är ett projekt som startats av Världshälsoorganisationen, WHO. I Finland finns sedan tre år tillbaka en äldrevänlig stad; Tammerfors. Vasa är den andra. I de nordiska grannländerna finns det tillsvidare bara ett fåtal äldrevänliga städer men i hela världen är antalet drygt 700.

– För att få kallas äldrevänlig stad måste man uppfylla strikta kriterier gällande tillgängligheten till olika former av service och offentliga utrymmen, förklarar Christer Westerback. Det kan handla om hälsostationer, bibliotek, teatrar, museer, simhallar, busshållplatser m.m.

Äldrerådet i Vasa fick ex.vis redan i planeringsskedet ge ett utlåtande på servicekvarteret i den nya stadsdelen Travdalen. Och i det program man gjort upp i Tammerfors sägs bl.a. att servicetrafiken ska vara tillgänglig för alla som inte kan använda offentliga trafikmedel, att tillgången till närservice ska förbättras, att åtgärder ska vidtas mot äldres fattigdom, att fri hälsogranskning ska ges alla som fyllt 80 och att egenvårdare ska ha gratis hälsokontroll. För att nu nämna något.

– Det kommer naturligtvis att ta tid att implementera programmet som berör många olika sektorer, tillägger han. I Tammerfors tog det tre år. Ansvaret för implementeringen ligger där på en nämnd, men jag tycker att man därtill borde ha en särskild tjänsteman som ansvarar för att det man planerat blir gjort.

En annan fråga äldrerådet drivit på är att Vasa ska få en äldreombudsman. Också där ligger man i framkant.

– Endast två städer i Finland har sedan tidigare äldreombudsman, Salo och Tammerfors. I Tammerfors har man rentav två. Äldreombudsmannen är tänkt att vara en allmänhetens klagomur till vilken man kan vända sig om man har stött på problem inom äldreomsorgen eller i fråga om offentlig service inte är tillgänglig för äldre och rörelsehindrade, säger Christer.

Alf-Erik Helsing